

Labdien!

Nacionālais veselības dienests (turpmāk - Dienests) informē, ka pilngadīgiem pacientiem ar elpošanas funkciju traucējumiem, t.sk. pēc pārslimotas Covid-19 infekcijas, HOPS vai citu slimību uzliesmojumiem, kā arī onkoloģiskiem pacientiem paliatīvās aprūpes ietvaros, atbilstoši medicīniskām indikācijām, tiks nodrošināts pakalpojums - **skābekļa terapija mājās**.

Skābekļa terapijas nodrošināšanai pacienti tiek iedalīti divās plūsmās:

- **“Hronisko pacientu plūsma”**, kuriem pakalpojuma “skābekļa terapija mājās” nodrošināšana uzsākta ar 2021.gada 1.jūliju;
- **“Subakūto pacientu plūsmā”**, kuriem pakalpojuma “skābekļa terapija mājās” uzsākšana plānota ar 2021.gada 1.augustu.

Pacients ir **“Hronisko pacientu plūsmā”** – ja viņš atrodas savā dzīves vietā un līdz šim terapija bija nepieciešama, taču netika nodrošināta, vai tika nodrošināta par pacienta vai trešās personas līdzekļiem. Lai saņemtu atzinumu tehniskā palīgīdzekļa saņemšanai (2006.gada 24.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.265 “Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība” 89.pielikums) par ilgstošas skābekļa terapijas nepieciešamību, pacients dodas pie sava ģimenes ārsta. Ģimenes ārsts veic nepieciešamos sākotnējos izmeklējumus, tajā skaitā, pulsa oksimetriju, un izsniedz nosūtījumu pie ārsta – pneimonologa vai kardiologa. Lai objektīvi izvērtētu ilgstošas skābekļa terapijas nepieciešamību, pacients apmeklē ārstu-speciālistu vismaz divas reizes, nosakot asins gāzu sastāvu un veicot papildus nepieciešamos izmeklējumus. Pneimonologs vai kardiologs atzinumā norāda gāzu sastāvu arteriālajās asinīs un nepieciešamā skābekļa plūsmu, un lietošanas ilgumu (stundas diennaktī). Skābekļa koncentratori ārpus ārstniecības iestādēm par valsts budžeta līdzekļiem tiek nodrošināti pacientiem ar šādām medicīniskajām indikācijām:

- persona ar hronisku elpošanas nepietiekamību, ja $PaO_2 \leq 7,3$ kPa (≤ 55 mmHg) vai
- persona ar hronisku elpošanas nepietiekamību, ja $PaO_2 \leq 8,0$ kPa (≤ 60 mmHg) un personai diagnosticēta:
 - respiratora vai kardiāla slimība ar sekundāru policitēmiju (hematokrīts $\geq 55\%$), vai pulmonālu hipertensiju, vai perifērām tūskām, vai nakts hipoksēmiju ($SpO_2 < 90\%$ vairāk nekā 30% no miega perioda);
 - pulmonāla hipertensija.

Hronisko pacientu skābekļa koncentratoru administrēšanas procesu veic Labklājības ministrija atbilstoši tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanas regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Papildus no veselības aprūpes budžeta šai pacientu grupai nepieciešamības gadījumā tiek apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi skābekļa terapijas piemērošanai vai korekcijai - asins gāzu izmeklējumi arteriālajās asinīs, nakts pulsa oksimetrija, transkutāna kapnogrāfija, skābekļa titrēšana skābekļa plūsmas noteikšanai un citi izmeklējumi.

Pacients ir **“Subakūto pacientu plūsmā”** – ja atrodies stacionārā pacienta vispārējais stāvoklis ir stabils un nav nepieciešama 24 stundu medicīnas personāla uzraudzība, un pacients ir izrakstāms tālākai ārstēšanai ģimenes ārsta uzraudzībā dzīvesvietā, taču ir diagnosticēta elpošanas nepietiekamība un nepieciešama skābekļa terapija.

Šajā gadījumā, pacientiem “Subakūto pacientu plūsmā”, skābekļa terapijas nodrošināšanas procesā galvenā loma ir stacionārajai ārstniecības iestādei, no kuras pacients tiek izrakstīts tālākai aprūpei ģimenes ārsta uzraudzībā dzīvesvietā.

Izrakstot pacientu ārstniecības iestādei jānodrošina **arteriālo asins gāzu analīzi**. Pacientam var tikt nozīmēta skābekļa terapija mājās, ja:

- persona ir ar hronisku elpošanas nepietiekamību, ja $\text{PaO}_2 \leq 7,3 \text{ kPa}$ ($\leq 55 \text{ mmHg}$) vai
- persona ir ar hronisku elpošanas nepietiekamību, ja $\text{PaO}_2 \leq 8,0 \text{ kPa}$ ($\leq 60 \text{ mmHg}$) un personai diagnosticēta:
 - respiratora vai kardiāla slimība ar sekundāru policitēmiju (hematokrīts $\geq 55\%$), vai pulmonālu hipertensiju, vai perifērām tūskām, vai nakts hipoksēmiju ($\text{SpO}_2 < 90\%$ vairāk nekā 30% no miega perioda);
 - pulmonāla hipertensija.

Atšķirībā no pacientiem “Hronisko pacientu plūsmā”, subakūtiem pacientiem asins gāzes jānosaka tikai vienu reizi, pirms izrakstīšanās no stacionāra. Stacionārai ārstniecības iestādei jāievēro noteikta kārtība pakalpojuma nozīmēšanai un pieteikšanai:

1. ne mazāk kā septiņas darba dienas pirms plānotās pacienta izrakstīšanas no stacionāra, ārstējošajam ārstam jāizraksta **nosūtījums e-veselībā**, izvēloties “skābekļa terapija mājās (ambulators pakalpojums)” par pacientam nozīmēto skābekļa terapiju:
 - 1.1. pacientam nozīmējot skābekļa terapiju ir jāveic **skābekļa titrēšanu** un gan nosūtījumā, gan izrakstā jānorāda konkrēta **skābekļa deva (plūsma)**;
 - 1.2. gan nosūtījumā, gan izrakstā jānorāda **skābekļa terapijas ilgums**, ņemot vērā to, ka no veselības aprūpes budžeta šis pakalpojums tiek apmaksāts līdz 3 mēnešiem:
 - 1.2.1. ja jau sākotnēji paredzams, ka terapija plānota ilgstoši (ilgāk par 3 mēnešiem), pacientam izrakstā jānorāda nepieciešamība pēc pneimologa vai kardiologa vizītes periodā līdz 3 mēnešiem un rekomendācijām izskatīt terapijas turpināšanu “Hronisko pacientu plūsmā”, paredzot to, ka pacientam nepieciešams laiks, lai pakalpojumu saņemtu rindas kārtībā;
 - 1.2.2. ja paredzams, ka pacientam būs nepieciešama terapijas pārtraukšana vai korekcija periodā līdz 3 mēnešiem, izrakstā norādāms periods, kad pacientam jāvērsas pie ģimenes ārsta terapijas pārskatīšanai.
 - 1.3. e-veselībā nosūtījumā “Skābekļa terapija mājās (Ambulators izmeklējums) sadaļā “Anamnēze – Saturs” norādāma:
 - 1.3.1. **pacienta un/vai pacienta pārstāvja kontaktinformācija (Pacienta tel.nr, pārstāvja vārds, uzvārds, personas kods, tel.nr., ārsts nosūtītājs vai nosūtītājas ārstniecības iestādes kontaktpersonas tel.nr)**;
 - 1.3.2. **adrese, kurā pakalpojums nodrošināms.**
2. Stacionārās ārstniecības iestādes pacienta ārstējošais ārsts ne mazāk kā septiņas darba dienas pirms plānotās pacienta izrakstīšanas no stacionāra nodod informāciju par izrakstīto nosūtījumu e-veselība VSIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”” Vaivaru Tehnisko palīgīdzekļu centrs” un vienojas par skābekļa koncentratora saņemšanas procesu, zvanot koordinatoram uz tālr: 66 955 665. Papildus jautājumiem par koncentratoru izsniegšanu, koordināciju u.c. rakstīt uz e-pastu: skabeklis@nrc.lv.

Skābekļa koncentratoru lietošanas apmācības un apkopi nodrošina skābekļa koncentratoru izsniedzējs. Pēc atgriešanās **dzīvesvietā pacienta terapiju uzrauga un koordinē ģimenes ārsts.**

Dienests vērs uzmanību, ka būtiski ir nodrošināt **iesaistītās ārstniecības personas ar piekļuves tiesībām e-veselībai.** Lūdzam piekļuves nodrošinājuma tiesības sakārtot savlaicīgi!